

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Titulek

Šárkou Obrdlíková jako studentka oboru učitelství matematiky na PřF MU odjela na necelý půlrok do Norska, aby ze studovala srovnávací pedagogická studia, začleňování lidí se speciálními potřebami i učitelskou praxi, ve které měla možnost poznat, jak vypadá výuka matematiky na norských základních školách.

Můj výjezd

Jak dlouho a s jakým programem jste byla v Norsku?

V Norsku jsem byla 5 měsíců od ledna do června roku 2010.

Byly to finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru Norska a částečně Ministerstva školství ČR. Mohla jsem vyjet do Lichtenštejnska, na Island nebo do Norska. A také si vybrat, co budu studovat.

90 % peněz jsem dostala z programu a asi 10 % z rozpočtu MŠMT ČR. Zvolila jsem si školu v Christiansandu na jihu Norska, kde jsem v rámci Comparative education studies. Krom samostudia studovala tři předměty - srovnávací studia, začleňování lidí se speciálními potřebami a school practice

Co je vlastně komparativní pedagogika?

Je to i druh pedagogiky, srovnávající jednotlivé vzdělávací systémy. Hledání průniků a jednotlivostí, ze kterých se můžeme poučit.

S jakými obtížemi jste se musela vypořádat?

Nejsložitější pro mě bylo zařídit si výjezd. Napsat motivační dopis, zajistit si školu, uznání předmětů apod., ale po výjezdu se o nás v Norsku perfektně postarali. Takže si nevybavuji, že bych tam měla jakékoliv potíže, s výjimkou lehkých jazykových nesnází.

Jaký je školský systém v Norsku?

Školka není povinná, ale každé dítě od 1 roku, na ni má nárok. Mateřskou dovolenou mají rok. Předškolní docházka není povinná. Ovšem podle mého názoru a názoru mých norských kolegů By bylo lepší, kdyby povinná byla.

První třída začíná v šesti letech a je zde možnost jak urychlení, tak prodloužení docházky.

Povinná školní docházka trvá 10 let, zhruba do 16 let, školu dělí taktéž na první a druhý stupeň. 1. stupeň je 1-7 a druhý stupeň je 8-10 a "ubráno" mají zase na středním stupni, který je tříletý. Základní škola je většinou pod jednou střechou, ale mají i malotřídky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V Norsku skoro vůbec nemají soukromé školy, nejvíce je soukromých školek, a to asi 20%.

Střední stupeň, to jsou – tzv. general studies, kde pod jednou střechou studují studenti všech středoškolských oborů (mají jich 9), tedy budoucí vysokoškoláci, ale i zedníci apod. Norové dbají na rovnostářský přístup a dobré vztahy mezi lidmi různých povolání. Zhruba 90% studentů se z nich dostává na univerzity.

Metody výuky

Kolik mají průměrně dětí ve třídě na SŠ?

Tak jako u nás, 26–30 studentů.

V jakém počtu pracují ve skupinkách?

Když jsem u toho byla já, tak si mohly děti volit. To je různé. Ale když, například jeden student viděl, že má jeho spolužačka problém, tak jí šel s úkolem pomoci.

Jak se v Norsku využívají při výuce moderní technologie?

Funguje tu podpora notebooku pro studenty. Student si od školy za 800 norských korun pronajme notebook, ovšem s tím, že stejnou částku studenti dostávají za to, že studují střední školu.

Samozřejmě si mohou vybrat, co se stipendiem udělají, ale praxe je, že si počítače pronajímají a po třech letech škola počítače studentům věnuje.

Počítače používají mimo jiné i k výuce matematiky.

Norský způsob

V Norsku jsem studovala program, který byl hodně zaměřený na zahraniční studenty, takže jsme neměli až tolik praxe, ale vzdělávání učitelů v Norsku prochází reformou, protože cítí, že by měli posílit zaměření na praxi.

Nejčastější možností je jít studovat pětiletý učitelství program s tím, že roční nástavbou je ještě praxe na škole a studium pedagogicko-psychologických předmětů. Nebo si odstudují 5 let a jeden rok praxe je rozložen do pěti letého studia.

Ale podle zkušenosti **mého pedagoga** mají asi 6 týdnů náslechu a 6 týdnů výuky a cítí, že to není dostatečné.

Zaměřují se na výuku matematiky využitelné pro praktický život?

Pracují s příklady z praxe se statistikou a pravděpodobností. Mě i studenty opravdu zaujal tento zábavný matematický příklad: jaká je pravděpodobnost, že potkám Francouze, který je opilý a řídí rychle :), a když je něco pro studenty zábavné, vzdělávají se velmi nenásilnou formou.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jak je to s univerzitami?

Na vysoké školy chodí cca pod 50 % dětí. Je pravda, že v poslední době začíná být v Norsku s uplatněním trochu problém.

Na vysoké škole se platí školné, ale studenti využívají půjček a po zaměstnání vysokoškoláci nemají nejmenší problém půjčky splácet, trochu horší je to prý u učitelů :)

Platově jsou na tom slaběji, než ostatní, ale v Norsku je celkově výborná životní úroveň.

Srovnání

Jak v Norsku pracují se skupinovou výukou?

Vycházím z kratší zkušenosti se dvěma učiteli a ve výuce mého budoucího vdeoucího učitele. Při mém **asistentském pobytu** to fungovalo tak, že maximálně asi 15 minut vykládal látku k probrání a zbytek dvouhodinové lekce studenti pracovali ve skupinkách s pracovními listy, kdy řešili příklady. Mohli si vybrat, jestli budou řešit samostatně, nebo v libovolných skupinkách. Vyučující samozřejmě procházel třídu a jednak podporoval tu práci a jednak pomáhal, když bylo zapotřebí a sledoval, kde jsou největší problémy, protože po nějakých 10-15 minutách samostatně nebo skupinové práce činnost přerušil a vypočítal se příklad na tabuli. Buďto úplně nový, motivační příklad, aby mohli pracovat s dalším pracovním listem. Nebo příklad, který dělal problémy. V ČR bohužel stále často probíhá výuka matematiky tak, že studenti příklady dost často jen bezmyšlenkovitě opisují s tabule a učitel je nedokáže přimět, aby o látce přemýšleli a příklady se učili řešit.

To mě vede k otázce, v čem jsou nejvýraznější rozdíly a co by českému školství mohlo pomoci, jelikož je tu zvykem, že děti jsou lehce nuceny pracovat samostatně a v momentě, kdy se baví ve skupině, tak pedagog reaguje většinou represivně.

Ve třídě kde jsem byla, děti byly zvyklé na takovýto způsob práce. Norští studenti jsou disciplinovaní a jsou zvyklí formovat si čas na studium.

Jaká je snaha o mezioborovou výuku?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Například ve výuce matematiky je snaha o sjenocení a pod centrem matematiky vznikají i materiály uveřejňované na webu. Jejich snahou je o sjednocení úrovně v celém Norsku a propojení matematiky i s jinými obory. Mají i program matematiky pro školky, věnující se logickému myšlení. Na tomto webu jsou i odkazy na kvalitní literaturu a různé pomůcky.

Pro učitele matematiky a studenty SŠ je to jistý způsob motivace. Tento web funguje pod ministerstvem a po reformě se vliv tohoto webu posílil.

A jaké jsou tedy rozdíly mezi Norskem a ČR v učitelství přírodních věd na středoškolské úrovni? Norské heslo je, že všichni jsme si rovni a snaží se tedy posílit to, aby se lidé hodnotili navzájem, srovnávali se mezi sebou a tudíž vyvyšovali nad druhé.

V rámci tohoto přístupu se škola, kterou jsem navštívila v Crystiansandu, je složená z několika různých oborů jako gymnázium a zároveň ekonomické, stovební, technologické a praktické obory (zedníci, truhláři. Hlavním prvkem je tam student, a tak jsou to studenti designu, kteří se podílejí na výzdobě školy. V Norsku se snaží všechny spojit dohromady, také pro to, aby si tito studenti i v dospělém věku, tím, že se mají šanci potkávat ve škole, tak si mohou vytvořit kamarádské vazby mezi lidmi, kteří budou dále jak doktoři, tak zedníci... což vede ke kompaktnější společnosti.

Rozděluje si učitel studenty podle schopností?

To je výborná otázka. Zde je velký rozdíl mezi Norskem a Českou Republikou, jelikož mají speciální systém dělení právě hodin matematiky. V jedné seminární práci jsem srovnávala úroveň českých a norských gymnázií ve vzdělávání matematiky.

Studenti si v rámci tříletého studia gymnázia v každé jednotlivém roce určují jakou úroveň matematiky chtějí studovat.

Takže v prvním ročníku mají na výběr ze dvou úrovní - 1T a 1P, praktické a teoretické. Proto si studenti, kteří chtějí dále studovat například sociologii vybírají praktickou úroveň matematiky. V druhém ročníku mají na výběr z pěti možností - teoretické, praktické a teoretická se ještě dělí na několik úrovní. Ještě mají matematiku X, jako volitelný předmět pro fandy matematiky s náplní typu komplexních čísel.

Ve třetím ročníku si volí mezi dvěma možnostmi, podle toho, jaké měli v předchozích letech.

V České republice podle mého názoru možnost diferenciaci citelně chybí, a pak učitel učí jak nadprůměrně talentované žáky, tak ty, kterým by bohatě stačilo získat základní matematickou gramotnost pro každodenní život.

Z toho vyplývá, že vzdělávací systém v Norsku je poměrně dost strukturovaný a poměrně logicky rozložený.

Podmínky učitelů v Norsku

Mají velmi malé kabinety a skoro žádné sborovny :), které jsou pro klima školy a učitele důležité. Není to tam zrovna standard. Je tam i určitě tlak na ekonomiku škol.

Dále

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vy máte za sebou 6 let studia. a

mě by zajímalo, na co vás výuka na fakultě připravila, a na co ne. A co si myslíte, že by člověk, který vystuduje tuto školu a nechce učit, mohl dále dělat. Jestli škola například i rozvíjí manažerské schopnosti, lektorské, počítačové atd.

Z mého pohledu jsem toto neřešila, protože chci učit, ale například i zkoušky z matematiky, které nebyly z nejnepříjemnějších, mne posilovaly. Naučila jsem se vidět svůj cíl a VŠ, dalo by se říct, i zoceluje pro život. Odborně mě matematika a fyzika hodně obohatila, i když studuji učitelství těchto oborů. Na druhou stranu nedostatek cítím právě v té praxi, protože jsem dohromady velmi málo odučila.

Asi nejste jediná, kdo má tento názor. Systém praxistudentů učitelství na PřF MU právě prochází inovací a i počet odučených hodin stoupl. ([link na článek o inovacích, dodá ZK](#))

Na fyzice jsme měli semináře z praktické pedagogiky. Kde jsme měli vybranou skupinku pěti studentů, na 20 minut, studenty, které to zajímalo. A studenti nám dávali zpětnou vazbu, spolužáci a vedoucí také, což bylo velmi prospěšné.

A chystáte se na další výjezd?

Další výjezd hodlám uskutečnit, právě po mé poslední skvělé zkušenosti s Norskem a cítím, že by mi to mohlo dát hodně do budoucí praxe. Chystám se na asistentský pobyt v rámci programu Comenius [link](#).

Jaké jsou dispozice tohoto programu?

Mými úkoly bude podílet se na výuce v rozsahu 12-16 hodin týdně a toto podílení se na výuce by mělo obsahovat pomáhání s přípravou na hodiny, měla bych být v té hodině samotná a pomáhat při skupinové práci jako takový nápomocný učitel v té dané hodině. Je přímo stanovené, že asistent v rámci tohoto programu nesmí sloužit jako náhrada za normálního učitele, takže bych neměla ve výuce figurovat sama, nicméně můžu mít nějaké výstupy v rámci, za přítomnosti regulérního učitele.

Děkuji za rozhovor

Jméno autorky, odstavec "o autorce"